Bu testte 75 soru vardır.

1. Neŋ neŋ sabım erser beŋgü taşka urtum.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Şart kipiyle çekimlenmiş bir sözcük
B) Bilinen geçmiş zamanla çekimlenmiş fiil
C) Birinci tekil iyelik eki almış sözcük
D) Verme-bulunma durumu eki almış bir sözcük
E) Dudak uyumuna aykırı bir sözcük

2. türük bodun tok arkuk sen açsık ömez sen antagırŋın üçün igidiş kaganırŋın sabın almatın yir sayu bardıg koop anta alkıntıg arıltıg anta kalmışı yir sayu koop toru ölü yorıyur ertig...

***Köl Tigin Yazıtı*'ndan alınan bu parçaya göre Köktürkçenin dil özellikleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Belirli geçmiş zamanın ikinci teklik şahıs çekimi /-dIg/ biçimindedir.
B) Birleşik zamanlı fiil çekiminde "er-" kullanılır.
C) /-sIk/ biçiminde gelecek zaman sıfat-fiili vardır.
D) Geniş-şimdiki zaman çekimi, iyelik kökenli kişi ekleriyle yapılır.
E) Üçüncü tekil iyelik ekinden sonra gelen yükleme durum eki /+n/ biçimindedir.

3. **Aşağıdakilerin hangisinde birden çok fiilimsi yoktur?**

A) Katıg kirtgünçlüg bolmakınça oŋarkalı bolmaz.
B) Sünüg batımı karıg söküpen kögmen yışıg toga yorıp Kırgız bodunug uda basdım.
C) Türük bodun temir kapıgka tinsi oglı aytıgma tagka tegmiş idi.
D) Türük bodun kaganladuk kaganın yitirü ıdmiş.
E) Ermiş barmış edgü iliŋe kentü yarıltıg.

4.

muŋar meŋzetü sözler öglüg kişi

kim öglüg sözin tutsa itlür işi

Bu beyitteki altı çizili sözcüğün aldığı ekler sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Fiilden isim yapım eki / fiilden isim yapım eki / zarf-fiil eki
B) Fiilden fiil yapım eki / fiilden fiil yapım eki / sıfat-fiil eki
C) Fiilden fiil yapım eki / fiilden isim yapım eki / zarf-fiil eki
D) İsimden fiil yapım eki / fiilden fiil yapım eki / zarf-fiil eki
E) İsimden fiil yapım eki / fiilden fiil yapım eki / sıfat-fiil eki

5. tört buluŋdaki bodunug
(I, II)
koop baz kıltım yagısız
(III)
kıltım koop maŋa körti.
(IV)

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	sıfat	isim	zarf	zamir
B)	zamir	isim	zarf	zamir
C)	isim	sıfat	sıfat	isim
D)	sıfat	isim	sıfat	zamir
E)	zarf	zamir	isim	isim

Diğer sayfaya geçiniz.

6. Uygarca adı "On (kötü) davranış yolunu konu eden hikâyeler" anlamında olup Budizm'in Vaybajıkı mezhebinde kullanılan bir din dersi kitabının tercümesidir. Bu eserin tamanının yazı çevrimini, Türkiye Türkçesine tercümesini ve dizinini 2009 yılında Murat Elmalı yapmıştır.

Bu parçada sözü edilen jataka aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Fedakâr Maymun*
B) *Çaştanı Beg*
C) *Altı Dişli Fil*
D) *Dantipali Beg*
E) *Maytrisimit*

7. Oglı öginte kanınta öbkelepen tezipen barmış. Yana sakınmış, kelmiş. Ögüm ötin alayın, kanım sabın tınlayın tip kelmiş, tir. Ança bilinler: Edgü ol.

***Irk Bitig*'den alınan bu parçada aşağıdaki eklerden hangisi birden çok sözcükte <u>görülmez</u>?**

A) İyelik eki
B) Vasıta eki
C) Emir kipi
D) Belirtme eki
E) Zarf-fiil

8. Yay kış <u>bile</u> karıştı
I
Erdem <u>yasın</u> kurıştı
II III
Çerig <u>tutup</u> küreşti
IV
<u>Oktagalı</u> utruşur
V

Bu dörtlükteki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I. sözcük çekim edatıdır.
B) II. sözcük isimden isim yapım eki almıştır.
C) III. sözcük hem iyelik hem belirtme eki almıştır.
D) IV. sözcük gövde durumundadır.
E) V. sözcük sıfat-fiil eki almıştır.

9. ***Sümer ve Türk Dillerinin Tarihi İlgisi ile Türk Dilinin Yaşı Meselesi* kitabını yazan, kitapta Türkçe ile Sümerce arasında 168 kelimenin örtüştüğünü, bu ortaklığın da Türklerin MÖ 3500'lerde Türkiye'nin Doğu bölgesinde bulunduğunu göstermesi bakımından önemli olduğunu ileri süren Türkolog aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Talat Tekin
B) Osman Nedim Tuna
C) Zeki Velidi Togan
D) Necmettin Hacıeminoğlu
E) Ahmet Bican Ercilasun

10. **Aşağıda verilenlerden hangisi Memlük sahası eserlerini, Harezm sahası eserlerinden ayıran farklılıklardan biri <u>değildir</u>?**

A) Birden fazla heceli kelimelerin sonundaki g'lerin çoğunlukla erimesi
B) Üçüncü tekil iyelik ekinden sonraki yönelme hâl ekinin /+na/ olması
C) Yükleme hâl ekinin çoğunlukla /+nI/ olması
D) Birinci şahıs zamirine gelen ilgi ekinin /+Im/ olması
E) Çıkma hâl ekinin /+dAn/ biçiminde olması

11. Veresesinin ruhsatı bile yek-şenbe küni, bu tagka keltürüp men ve Kâsım Kökeltaş tofrakka tapışürdük.

Bu cümlenin yüklemi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) İki tane fiilden fiil yapım eki almıştır.
B) Geniş zamanın hikâyesi biçiminde çekimlenmiştir.
C) Bilinen geçmiş zamanla çekimlenmiştir.
D) Çokluk I. şahıs eki ile çekimlenmiştir.
E) Kalınlık-incelik uyumu bozulmuştur.

12.

I. 'Arab tilinçe 'asfûr dirler kim ileyi saç anın üze biter.
II. Ol saç anasından togganda birge togar.
III. Ol atnın yahşılıkına tanukluk birür.
IV. Her kim bir ok atsa Tenri ta'alâ yolında.
V. Yigit özi ne üçün kilgenin ayta birdi.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili ek farklı bir görevde kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Diğer sayfaya geçiniz.

13. Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan aşağıdaki sözcüklerin hangisinde ötümlüleşme meydana gelmiştir?

A) ayır- B) ohşa- C) görklü
D) nişe E) var-

14. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük farklı bir fiilimsi eki almıştır?

A) Varıcagaz göresin anı sen de.
B) Girü varup ton geyince eglendüm.
C) Vakti gelmedin yaga dir her matar.
D) Dünyadan çıkmazdan öŋ ol kişiye bildüreler.
E) Günâhından tevbe kılsa ol günâhı işlemedük gibi olur.

15. Türkiye Türkçesinde bir isim kök veya gövdesine,

I. iyelik (tamlanan)
II. durum (hâl)
III. çokluk

eklerinin sadece üçü getirilirse bu eklerin sözcüğe eklenme sırası aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) II – III – I
B) I – III – II
C) III – I – II
D) II – I – III
E) III – II – I

16. Psikologlara göre gülümsemek ya da surat asmak, kişinin kalp sağlığını ya da vücut sıcaklığını değiştirebilir. "Karşılıklı Etki" öğretisine göre beynimiz, kaslarımızdan gelen uyarılara yanıt olarak duygularımızı etkilemektedir. Bunun sonucunda duygularımızda değişim oluşmaktadır. Şöyle de söyleyebiliriz: Küçük bir gülümseyiş o günkü ruhsal durumumuzu olumlu yönde değiştirir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Dört ögeli bir cümle
B) Tamlayanı zamir olan isim tamlaması
C) Bağlı bir fiil cümlesi
D) Farklı türde eylemsi grupları
E) Birleşik, olumlu cümle

17. Maviye Hanım kızları ve oğullarıyla iyi kötü bir yaşam sürdü. Sohbeti tatlı bu kadının hayatı İnternet'i keşfetmesiyle değişti. Dün, yüz bin katılımcıyla program yaptı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tekrar grubu
B) Sayı grubu
C) Unvan grubu
D) İsnat grubu
E) Bağlama grubu

18. Bu yıl okullarımızda öğretimin Türkçe terimlerle yazılmış kitaplarla başlamış olmasını kültür hayatımız için mühim bir olay olarak kaydetmek isterim.

Bu cümlenin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Belirtili Nesne - Zarf Tümleci - Yüklem
B) Belirtisiz Nesne - Yüklem
C) Dolaylı Tümleç - Belirtili Nesne - Zarf Tümleci - Yüklem
D) Zarf Tümleci - Belirtili Nesne - Zarf Tümleci - Belirtisiz Nesne - Yüklem
E) Özne - Yüklem

19.

I. Savaş sahnelerini tasvir eden, kahramanlık konularını işleyen yiğitçe bir eda ile söylenen şiirlerdir.
II. Mevlevilerde ilahi türünün karşılığı olan şiirlerdir.
III. Kâinatın ve insanın Allah'tan çıkıp tekrar Allah'a döndüğünü anlatan şiirlerdir.
IV. Semai ya da koşma nazım biçimiyle yazılan, konusu aşk ve sevgi olan lirik şiirlerdir.

Aşağıdaki şiir türlerinden hangisinin tanımı yukarıda verilmemiştir?

A) Koçaklama B) Devriye C) Güzelleme
D) Ayin E) Taşlama

20. Aşağıdaki halk hikâyeleri konularına göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

A) *Kesikbaş Hikâyesi*
B) *Battalgazi Hikâyesi*
C) *Köroğlu*
D) *Âşık Garip*
E) *Emrah ile Selvihan*

21. 1797'de doğan şair, Erzurum ve Trabzon medreselerinde tahsil gördükten sonra İstanbul'a gelmiş ve buradaki devlet adamlarına kasideler yazmıştır. Hem heceyi hem de aruzu kullanan şairin aruzla yazdığı şiirleri 1876'da yayımlanmıştır ama asıl ününü hece ölçüsüyle yazdığı koşma ve destanlara borçludur. 1828'de memleketinin Rus işgalinden gördüğü zararları dile getiren koşma biçimindeki ağıdıyla büyük ün kazanmış, "Vardım ki yurdundan ayağ göçürmüş / Yavru gitmiş ıssız kalmış otağı" dizeleriyle başlayan bu koşma sonradan bestelenmiştir. *Sergüzeştnâme* adlı eserinde ise başından geçen serüvenleri; şiir, yergi ve destanlar biçiminde anlatmıştır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karacaoğlan
B) Bayburtlu Zihni
C) Âşık Ömer
D) Âşık Şenlik
E) Erzurumlu Emrah

22.

Fark eyledik âhir vaktin yettiğin
Merhamet çekilip göğe gittiğin
Gücü yeten soyar gücü yettiğin
Papak belli değil, börk belli değil

Ruhsatî'ye ait bu dizelerin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Koçaklama
B) Taşlama
C) Güzelleme
D) Ağıt
E) Mani

23. Epik destanlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tarihî bir gerçekliğe dayanır ve buna çekirdek vaka adı verilir.
B) Anlatılan gerçeklik kutsal kabul edilir ve ritüel hâlinde tekrarlanır.
C) Oluşum-yayılma evresinde sözlü gelenek içinde varyantlaşır.
D) Olaylar başkahraman üzerinde toplanır, yardımcı tipler çok azdır.
E) Epik destanlarda anlatı hemen başlayıp hemen bitmez, durağanlıktan coşkunluğa doğru ilerler.

24. Aşağıdakilerden hangisi Türk halk edebiyatının yazılı kaynaklarından biri değildir?

A) *Mirkâtü'l-Edeb*
B) *Şecere-i Terakime*
C) *Âşıkpaşazade Tarihi*
D) *Codex Cumanicus*
E) *Saltukname*

25. Oğuz Kağan Destanı incelendiğinde; Oğuz Kağan'ın canavarla mücadelesinin üç defa tekrar edildiği, Oğuz Kağan'ın ilk hanımından üç ve ikinci hanımından üç çocuğunun olduğu, yine Oğuz Kağan'ın ülkesini oğulları arasında paylaştırırken yayları ve okları üçe böldüğü, gök tüylü gök yeleli erkek kurdun dört defa karşısına çıktığı, Oğuz'un kırk gün sonra büyüdüğü, yürüyüp oynadığı; kırk masa ve kırk sıra yaptırdığı, kırk günde Muz Dağ denilen dağın eteğine geldiği, ordugâhın sağ ve sol yanına kırk kulaç ağaç diktirdiği göze çarpmaktadır.

Bu durum Axel Olrik'in Epik Yasaları'ndaki kurallardan hangisiyle açıklanabilir?

A) Üçleme Kuralı
B) Epik Birlik Kuralı
C) Giriş ve Bitiş Kuralı
D) Olay Örgüsünde Entrika Birliği Kuralı
E) Yineleme Kuralı

26. Türk seyirlik oyunları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Taklit önemli bir yer tutmaktadır ve başlıca çatışma, kişileştirme yöntemlerinden biridir.
B) Müzik, dans ve şaklabanlıklar kimi zaman birbirine karışmaktadır.
C) Oyunlar sadece halka hitap ettiği için kaba söz ve davranışlar sıkça geçmektedir.
D) Oyunlar belirli bir metne dayanmadan doğaçlama oynanmaktadır.
E) Oyunların icrasında belirli bölümler bulunmaktadır ve bu bölümlerin içerikleri genellikle belirlidir.

Diğer sayfaya geçiniz.

27. Halk şiirinin geleneklerine bağlı bir şairdir. Fakat bu eski gelenekleri çağımızın şiir anlayışına uygun bir nitelikte yorumlamayı başarmıştır. Köy gerçeklerini, köy insanının günlük yaşantılarını, acılarını, insan sevgisini, toprak sevgisini, tabiat aşkını içeren şiirleri ustacadır. Ankara ve İstanbul'da zamanın ünlü aydınlarıyla ilişkiler kurarak onların toplantılarına sazıyla katıldı. Bu izlenimlere dayanarak görüş ve anlayış bakımından yeni özler taşıyan şiirler söyledi. Bu şiirleri *Sazımdan Sesler, Dostlar Beni Hatırlasın* adlı eserlerde toplanmıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şeref Taşlıova B) Mahsuni Şerif
C) Âşık Veysel D) Âşık Müdami
E) Neşet Ertaş

28. Genellikle masallarının bünyesinde özel vazifelere ve şekle sahip ses ve sözcük tekrarlarının ahengine dayalı kalıplaşmış ifadelere ---- denir. Bunlar, masalın bünyesinden ayrılmayacak kadar anlatıya kalıplaşmış ifadelerdir. Anlatıcı için bir yardımcı olduğu kadar onun ustalığını gösteren bir ölçüdür.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) tip B) temel çatışma C) formel
D) motif E) epizot

29. **Aşağıdakilerden hangisinin tekke edebiyatına özgü temaları işlediği söylenemez?**

A) Dağlar ile taşlar ile
Çağırayım mevlam seni
Seherlerde kuşlar ile
Çağırayım mevlam seni

B) Biz erenler gerçeğiyiz
Has bahçenin çiçeğiyiz
Hacı Bektaş köçeğiyiz
Edep erkan yol bizdedir

C) Evvel tevhit sürer mürşit dilinden
Erişir canına fazlı Huda'nın
Kurtulursun emarenin elinden
Erişir canına fazlı Huda'nın

D) Kömür gözlüm ne salının karşımda
Gündüz hayalimde, gece düşümde
Bir güzelin sevdası var başımda
Yâr sevdası çetin olur yaradan

E) Üryan püryan edip beni soydular
Nazik tenim teneşirde yuydular
Götürüben kabristana koydular
Hayıf ben o sessiz virana geldim

30. **Halk edebiyatında aruz vezniyle yazılmış şiirlerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) Kalenderî, halk şairleri tarafından aruzun "mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü feûlün" kalıbıyla gazel, murabba, muhammes, müseddes biçiminde söylenen şiire denir.

B) Divan dörtlüklerden de oluşabilir ve aruzun "fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün" kalıbıyla yazılır.

C) Aruzun "fe'ilâtün (fâilâtün) fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün" kalıbıyla yazılan şiirlere "selis" denir.

D) Satranç, aruzun "müfteilün müfteilün müfteilün müfteilün" kalıbıyla ve musammat gazel biçiminde düzenlenir.

E) Vezn-i âher, "mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün" kalıbıyla yazılır.

31. Ol mağribî yiğit anı bağladı girü andan Gedelan Beği Medrûs üzre gitti. Medrûs tîz gemiye binüp deryâya kasd itti kim kaça. Server, Ankâbil'i denize sürdi, atun topığına su çıkmazidi, yitişti, ol geminün ardından dahı dümenin kılıç birle çaldı, kalem gibi iki pâre eyledi. Dahı gemi yüksek idi, çâre idemedi. Geminün başındaki demür halkasından yapışup çekti süriyü kenara getürdi. Ol gemide sekiz kâfir varidi, bâkîsinden gayrı şol kadar sürdi kim gemi karaya otırdı.

Bu parça aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

A) *Saltuknâme*
B) *Dede Korkut Hikâyeleri*
C) *Danişmentname*
D) *Hacı Bektaş-ı Veli Velâyatnâmesi*
E) *Nehcül'l-Ferâdîs*

32. **Aşağıdakilerin hangisinde "kurt" motifi yaratılış-doğuş bağlamında ele alınmıştır?**

A) Yaratılış Destanı
B) Bozkurt Destanı
C) Oğuz Kağan Destanı
D) Siyenpi Destanı
E) Ergenekon Destanı

33. Aşağıdakilerin hangisinde med, imale ve vasl yapılmalıdır?

A) Hoş zamândur ki bahâr oldı bezendi şâh
Gül-i ter bülbüle arz etti cemâlin küstâh

B) Devr ederken gece meclisde şarâb-ı gülfâm
Der-i meyhâneye mühr urdı gelüp mâh-ı siyâm

C) Ruhzârlarun zülfün içün etdi şikâyet
Bir dini karadur ki eder şemse ibâdet

D) Ruh-ı zîbâsını vasf eyler isem şem' utanır
Kad-ı bâlâsını yâd eyler isem söz utanır

E) Hep yapardı yıkılan hâtır-ı yârânı kadeh
Ser-nigûn eylese ol âfet-i devrânı kadeh

34.

Meh-i çarh-ı maârif Hazret-i Şevket Efendi'nin
Semâ-yı gaybdan bak dogdu bir mahdûmu san bir ay

Hudâ ömrün füzûn etsin hem olsun dâr-ı âlemde
Cenâb-ı vâlidi gibi hüner-zây u güher-efzây

Tamamı verilen bu şiirin nazım biçimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İki beyitten uzun olanlarına "kıt'a-i kebire" denir.

B) Mısraları arasında anlam bütünlüğü bulunur.

C) Anlam bakımından güçlü dizelerine miyan adı verilir.

D) Genellikle mahlas kullanılmaz.

E) Genellikle 2 - 12 beyitten oluşur.

35. Necâtî Bey'in "üstüne" redifli gazelinin matlaı,

Her kaçan şiir okusam ol hadd-i gül-gûn üstüne
Dil-berün derler okursın yine efsûn üstüne
maktaı ise,

Ey Necâtî al kâgıd üzre yazar hûblar
Her kaçan şiir okusam ol hadd-i gül-gûn üstüne
şeklindedir.

Buna göre, Necâtî Bey'in bu gazeliyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

A) Yek-âvazdır.

B) Redd-i matla yapılmıştır.

C) Mutavveldir.

D) Akis sanatından yararlanılmıştır.

E) Zü'l-metalidir.

36. Nazire geleneği, divan şiirinde sürekliliği sağlaması, şairlerin yetişmesi ve birbirleriyle yarışması açısından son derece etkili olmuştur. Bu nazirelerden oluşan mecmualar tertip edilmeye başlanmıştır. Bu mecmuaların ilki ve en önemlilerinden biri hiç şüphesiz ---- tarafından kaleme alınan ---- adlı eserdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Budinli Hisalî - *Metâliü'n-Nezâir*

B) Eğridirli Hacı Kemal - *Câmiü'n-Nezâir*

C) Edirneli Nazmi - *Mecmaü'n-Nezâir*

D) Pervane Bey - *Pervane Bey Mecmuası*

E) Ömer bin Mezid - *Mecmuatü'n-Nezâir*

37.

Cân diler ayaguna yüz süre lîkin korkar
Kirpüginün dikeni ide ayagun mecrûh

Bu beyit ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Aruz kalıbı "fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün"dür.

B) Teşbih sanatına başvurulmuştur.

C) Birden fazla imale vardır.

D) Mübalağa söz konusudur.

E) Sevgilinin vefasızlığından yakınılmaktadır.

38. XVII. yüzyılın başlarında doğduğu tahmin edilmektedir. Edirnelidir ve asıl adı Ahmed'dir. 1670 yılında Edirne Mevlevihanesi şeyhliğine tayin edilmiştir. Burada dört yıl şeyhlik yapmıştır. Sağlam bir dile ve zarif bir üsluba sahip olan sanatçının şiirlerinde titiz bir sanatkârın derinliği ve duygulu ifadesi görülür. Önde gelen sebkihindi temsilcilerinden biri olarak görülmekle birlikte bu üslubun, bütün şiirlerine hâkim olduğunu söylemek mümkün değildir. *Divan*'ının dışında *Hilye-i Enbiyâ* ve *Edirne Şehrengizi* adlı eserleri de vardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şehrî

B) Şeyh Galip

C) Nâilî

D) Neşâtî

E) İsmetî

39.

Eskimişdür güzelüm kıssa-i Kays u Ferhâd
Kendümüzden yeni efsâneler icâd idelüm

Nev'izâde Atâyî'nin bu beyitte, şiirle ilgili olarak vurgulamak istediği asıl düşünce aşağıdakilerin hangisidir?

A) Ferhat ile Kays'ın aşk hikâyelerinin eskidiği
B) Farklı ve güzel bir anlatımın şiire asıl değerini verdiği
C) Şiirde anlamın, üsluptan daha önemli olduğu
D) Şiirin özgün konularla oluşturulması gerektiği
E) Edebî sanatların şiire güzellik veren temel unsur olduğu

40.

Eşcâr-ı bâğ hırka-i tecrîde girdiler
Bâd-ı hazân çemende el aldı çınârdan

Her yâneden ayağına altın akıp gelir
Eşcâr-ı bâğ himmet umar cûy-bârdan

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur?

A) Teşhis
B) Tenasüp
C) Kapalı istiare
D) Açık istiare
E) Leff ü neşr

41.

Rahm edüp âşıkını haşr günü yahmayalar
Ki bu dünyâda esîr-i gam-ı hicrân olmuş

Bu beyitte anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ayrılık azabı, cehennem azabı gibidir.
B) Âşıklar sevgilinin azabından memnun olurlar.
C) Âşıklara merhamet edilmemelidir.
D) Âşığına zulmedenler kıyamet günü acı çekecektir.
E) Ayrılık acısı yaşayanlar kıyamet günü acı çekmeyecektir.

42. **Aşağıdakilerden hangisi klasik kasidenin bölümlerinden biri değildir?**

A) Tevhid
B) Teşbib
C) Girizgâh
D) Fahriye
E) Medhiye

43. Siyer, Hz. Muhammed'in vasıflarını, hayatını, yaşayış tarzını içeren rivayetlerin toplandığı eserlere verilen addır. IX. – XIV. yüzyıllarda, İran ve Türk edebiyatlarında gerçek bir edebî tür hâline gelmiştir. Türk edebiyatı tarihindeki zengin siyer örnekleri, esas olarak bir Arapça esere dayanmakla beraber, Türk yazarlar başka kaynaklardan beslendikleri ve farklı bakış açıları getirdikleri için bunlar tamamen çeviri eser sayılamaz.

Buna göre, aşağıdaki sanatçılardan hangisinin çeviri veya telif bir siyeri yoktur?

A) Fuzûlî
B) Bâkî
C) Veysî
D) Erzurumlu Kadı Darîr
E) Süleyman Çelebi

44. Yaşadığı döneme kadar divan şiiri geleneği içindeki bütün arayış ve tecrübeleri devralmakla birlikte mizacının ve devrin şiir anlayışında giderek yer bulan Hint üslubunun etkisiyle mübalağa sanatını şiir anlayışının merkezine yerleştirir. Şair, bu tarzın en büyük ustası Nailî tarafından övülmüştür. Kaside nazım şeklinde ulaştığı söyleyiş ve anlatım ustalığıyla çağdaşlarını olduğu kadar kendisinden sonra gelenleri de etkilemiştir. Öyle ki ondan sonra kaside söyleyen her şair onun divanını, hicve meyledenler de *Sihâm-ı Kazâ*'yı dikkate almak zorunda kalmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nâbî
B) Nedîm
C) Şeyh Galip
D) Nef'î
E) Hayalî

45. Leblerün sırrın bilüp virdüm miyânından haber
Âferîn ider Muhibbî'nün gören idrâkini

Bu beyitten hareketle "şairin aferin alması"nın nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Sevgilisinden bir sır öğrenmiş olması
B) Şairin sözlerinin değerli olması
C) Üslubunun benzersiz olması
D) Sözlerinin başkalarınca anlaşılabilmesi
E) Sevgilisinin güzelliğini anlatabilmesi

46. Begim zîbâ cemâline gönülden 'âşıkım 'âşık
Gerek öldür gerek dirgir severem ihtiyârım yok

Bu beyitte altı çizili sözcüğün metindeki anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zaman
B) Yaş
C) Elimde değil
D) Çaresiz değilim
E) Söz

47. Abdülhak Hamit Tarhan'ın kaleme aldığı ana karakteri Shakespeare'in Lady Macbeth'ine benzeyen, nazım-nesir karışık tiyatro eseri aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Finten* B) *Vuslat* C) *Akif Bey*
D) *Gülnihal* E) *Afife Anjelik*

48.

—Şimdi anlat bakalım, neydi senin hastalığın?
Nezle oldun sanırım, çünkü bu kış pek salgın.
—Mehmet Ağa'nın evi akmış. Onu aktarmak için
Dama çıktım, soğuk aldım, oluyor on beş gün.
Ne işin var kiremitlerde a sersem! desene!
İhtiyarlık mı nedir, şaşkınım oğlum bu sene.
Hadi aktarmayayım... Kim getirir ekmeğimi?
Oturup kör gibi, nâmerde el açmak iyi mi?
Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası:
Dostunun yüz karası; düşmanının maskarası.

Bu şiir parçası aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Manzum hikâye B) Terzarima
C) Mensur şiir D) Serbest müstezat
E) Mesnevi

49. Tanzimat Dönemi'nden itibaren tanımaya başladığımız roman, her alanda köklü değişimler öneren bir propaganda ve eğitim aracı olarak kullanılmıştır. Sanat kaygısından ziyade yenileşme, Batı kaynaklı yeni değerler ile mevcut olanı uzlaştırma, kurumların yeniden düzenlenmesi gibi yeni değerlerin gerçekleştirilmesinde yararlanılan bu türün olanaklarından dönem yazarları geniş ölçüde faydalanmıştır. Bu dönem romanlarında yaratılan karakterler, sosyal olaylarla bağlantılı, toplum değerlerinden yönetime, eski-yeni boyutundan Batılılaşmaya, değişen değerlere, zihniyet çatışmasına ve nihayet siyasal, sosyal pek çok çatışmayı bünyesinde taşır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen roman karakterlerinden biri değildir?

A) Bihruz Bey B) Müştak Bey
C) Felatun Bey D) Mansur
E) Talat Bey

50. Tanzimat şiiri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hak, adalet, eşitlik gibi kavramlar şiire girmiştir.
B) Şiirler biçim olarak eski olsa da içerik bakımından yenidir.
C) Şiirde bütünlüğe önem verilmiş, ilk beyitten son beyte kadar aynı konu işlenmiştir.
D) Sone ve terzarima bu dönemde en çok kullanılan nazım şekilleridir.
E) Genellikle toplumu eğitmek amacıyla yazılmıştır.

51. Halit Ziya, eserlerinde içgüdü ve kalıtım olgularına ağırlık vermiştir. *Aşk-ı Memnu*'da, Bihter'in düşüşüne yol açan neden, toplumsal koşullar değil annesinden kalıtım yoluyla kendisine geçen mizaç benzerliğidir.

Buna göre Halit Ziya'nın eserlerine tesir eden edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Realizm
B) Romantizm
C) Natüralizm
D) Klasisizm
E) Empresyonizm

52. Yakup Kadri'nin ---- romanı, Kurtuluş Savaşı sırasında İstanbul'da yaşayan bir zümreyi ve bu zümre içindeki insanların ilişkilerini anlatırken ahlak ve toplum değerlerini sorgular. Yazarın asıl eleştirdiği nokta, insanların toplumsal değerlerden tamamen kopuk şekilde yaşamaları, ülkeleri hakkında en ufak bir iyi niyet beslememeleri ve bunda hiçbir beis görmemeleridir. Romanın ana karakterlerinden Leyla, ülkesinin içinde bulunduğu durumu umursamayan, sığ bir kadındır.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

A) *Kiralık Konak*
B) *Sodom ve Gomore*
C) *Hüküm Gecesi*
D) *Bir Sürgün*
E) *Yaban*

53.

Sana korkunç gülümsemeler bitti
sonra hiç kimseyi göremedim
herkes beni arıyordu
bir ölü macar cambaz buldu beni buldu beni
samyeli esiyordu denizden

Biçim ve içerik özellikleri göz önüne alındığında, bu şiirin aşağıdaki anlayışlardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

A) II. Yeni
B) Yedi Meşaleciler
C) Hisarcılar
D) Garip
E) Beş Hececiler

54. Servet-i Fünun dergisi etrafında gelişen edebî anlayışı en ağır eleştiren isim olarak ---- görülebilir. Servetifünun sanatçılarının, konuşma dilinden uzaklaşmakta gösterdikleri aşırılığı 1897'de Sabah gazetesinde yayımladığı meşhur ---- makalesinde eleştirmiştir. Bu makalesinde yeni hayallerden, Arapça ve Farsça tamlamalardan doğan ağır dili ve anlam kapalılığını eleştirmiştir. Aslında yazar makalesinin fikrî zeminini bu tarihten on yıl önce Fransa'da gelişen ve sembolist şairlerin eleştirildiği bir tartışmadan almıştır. Yazarın makalesine verdiği isim, uzun süre Batılı anlayışı benimseyen şairleri eleştirmek ve alaya almak için kullanılan bir söz olarak edebiyat tarihine geçmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Muallim Naci - *Demdeme*
B) Recaizade Mahmut Ekrem - *Zemzeme*
C) Ahmet Hikmet Müftüoğlu - *Çağlayanlar*
D) Ziya Paşa - *Şiir ve İnşa*
E) Ahmet Mithat Efendi - *Dekadanlar*

55. Öykülerine, gösterişli bir olay örgüsü etrafında olağanüstü kahramanlıklar gösteren kişilerin yerine toplumun geniş kesimini oluşturan "sokaktaki insan"ı koymuştur. Aynı kişi kadrosu romanlarında da kendini gösterir. Bunlar kimi zaman Ankaralı Vassaf Bey olmuştur, kimi zaman da İstanbullu orta hâlli kişiler.

Bu değerlendirme aşağıdaki yazarlardan hangisiyle ilgili yapılmış olabilir?

A) Haldun Taner
B) Oktay Akbal
C) Sait Faik Abasıyanık
D) Memduh Şevket Esendal
E) Sabahattin Kudret Aksal

56. Peyami Safa'nın romanlarının kişi kadrosu kalabalık olsa da vakanın omurgası bir kadınla iki erkek üzerine kuruludur. Romanlarındaki olaylar ne şekilde gelişirse gelişsin, bir kadınla iki erkeğin işlevleri değişmez. Kadının yapısal açıdan işlevi seçiciliktir, şematik bakımdan işlevi ise o dönemde, Türk toplumunun, iki uygarlığın değerleri arasındaki bocalayışını yansıtmak ve alafranga hayata özenmenin genç kızlarımız için nasıl bir tehlike yarattığını göstermektir. Temelde madde-ruh karşıtlığını temsil eden iki erkeğin yapısal açıdan işlevi ise seçenek olmaktır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada sözü edilen kahramanlar verilmemiştir?

A) Mebrure, Behiç, Fahri
B) Neriman, Macit, Şinasi
C) Vedia, Orhan, Rüştü
D) Nuran, Mümtaz, Suat
E) Meral, Samim, Besim

57. **Bir romanı** "üst kurmaca, metinler arasılık, parodi, pastiş, bilinç akışı" **gibi unsurlar bakımından değerlendiren bir eleştirmen aşağıdaki eleştiri yöntemlerinden hangisini kullanmıştır?**

A) Marksist eleştiri
B) Postmodernist eleştiri
C) Nesnel eleştiri
D) Yansıtmacılık
E) Anlatımcılık

58. 1928'de çıkan kitabın ön sözünde poetikalarını açıklayan, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebî topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Memleketçiler
B) Garipçiler
C) Yedi Meşaleciler
D) Beş Hececiler
E) Saf Şiirciler

59. Orta sınıftan insanları ve kendini toplumsal gerçeklerden soyutlamış aydınları kimi zaman alaycı ve duygusal dille ele alan sanatçı, toplumsal bozuklukları canlı bir anlatımla dile getirmiştir. Eserlerinde, Türk toplumunun çok eski zamanlardan beri geçirdiği evrimi değerlendirerek anlatmıştır. *Cengiz Han'ın Bisikleti, Karayar Köprüsü, Ayı Masalı* gibi tiyatrolarında, yeniyi yaşayan her oyun yazarı gibi gündelik dilin peşinden gitmiş ve sade bir anlatım tarzını benimsemiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Refik Erduran
B) Güngör Dilmen
C) Turan Oflazoğlu
D) Haldun Taner
E) Orhan Asena

60. Şiirlerinde olsun, denemelerinde olsun "aksayan"a yönelen, "aksayan"ın derinliklerinde saklı nedenleri, nedenlerin önemini bulup çıkarma işine kendini adayan bir sanatçıdır. Bu tutumuyla Max Jacob'a yaklaşmaktadır. Max Jacob'u tanımlamak için kullanılan şu tanımlamalar onun için de kullanılabilir: Onun belli başlı özelliği alaydır. Bu alay, onu yalnızlığından kurtarır, ona insanlar arasında yaşadığını hatırlatır. Ama bu alayın kimi zaman ortalığı birbirine kattığı, anlaşılır şeyleri anlaşılmaz yaptığı da görülür.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orhan Veli Kanık
B) Suut Kemal Yetkin
C) Turgut Uyar
D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
E) Salah Birsel

61. Türk dili ve edebiyatı dersinde metni anlama ve çözümleme aşamasında aşağıda verilen öğretim yöntemlerinden hangisinin kullanılması daha uygundur?

A) Anlatım
B) Soru - cevap
C) Rol oynama
D) Gösteri
E) Örnek olay

62. Edebiyat öğretmeni, yazma eğitiminde geri bildirim verirken aşağıda verilenlerden hangisine <u>öncelik</u> vermelidir?

A) Düşünce akışı
B) Anlatım bozukluğu
C) Yazım, noktalama
D) Sayfa yapısı
E) Kelime tercihi

63.

I. Mısraların anlamları açıklanır.
II. Edebî sanatlar bulunur.
III. Sesin, anlama katkısı gösterilir.

Yukarıda verilenlerden hangileri geleneksel şiir öğretimi ile ilgili <u>değildir</u>?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I ve III

64. "Liseyi bitiren öğrencilerin Türkçe ile sanat eseri ortaya koyabilmesi" gerekmektedir.

Bu yargının gerçekleştirilebilmesi için, öğrencilerde aşağıdaki düşünce becerilerinden hangisini geliştirmek gereklidir?

A) Yaratıcı Düşünce
B) Empatik Düşünce
C) Eleştirel Düşünce
D) Yansıtıcı Düşünce
E) Güdümlü Düşünce

65. 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nda yazım ve noktalama konularının kavranmasında belirlenen yöntemle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Öğrencilerin ortaokuldan getirdikleri ön bilgiler yeterli görülerek programda yer verilmemiştir.

B) 9. sınıflarda birinci dönem ünitelerinin sonuna konu anlatımı olarak eklenmiştir.

C) Kitaptaki ünite testlerine uygulama şeklinde eklenmiştir.

D) Tüm sınıf düzeylerinde, ünitelere metin üstünde uygulama şeklinde eklenmiştir.

E) Bilgilendirici metin türlerinin yazma uygulamalarına ödev olarak eklenmiştir.

66. Türk dili ve edebiyatı dersi metin temelli bir derstir. En önemli metinlerden birisi olan şiir türüne ise ders kitaplarında, tüm sınıf düzeylerinde yer verilerek örnek metinler sunulmuştur.

Buna göre,

I. Mesnevi

II. Manzume

III. Mensur şiir

türlerinden hangileri şiir üniteleri içinde yer verilen metinlerdendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

67. Millî Mücadele, daha popüler adıyla Kurtuluş Savaşı, son dönem Türk edebiyatı için ciddi bir malzeme potansiyeli taşımaktadır. Gerek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları gerekse dünyanın farklı milletleri, Türk Kurtuluş Savaşı'na büyük ilgi göstermektedir. Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Ömer Bey de öğrencilerine Millî Mücadele'yle ilgili olan *Yaban* romanını okutmuş ve daha sonra da öğrencilerinden *Sodom ve Gomore*'yi okumalarını istemiştir. Bir sonraki derste ise öğrencilerinin iki romanı da okuduklarını görmüştür.

Buna göre, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Ömer Bey aşağıdaki yöntemlerin hangisinden yararlanmıştır?

A) Türler arası karşılaştırma

B) Benzerlerinden yararlanma

C) Hikâyeleştirme yöntemi

D) Metin içi anlamlandırma

E) Metin dışı anlamlandırma

68. Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre, "Eleştirel Okuma", kazanımlarına yönelik olarak edebî nitelikler, iletiler, kültürel değerler, düşüncelerdeki tutarlılık, başka metinlerle ilişkiler vb. açısından değerlendirilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi eleştirel okuma gerçekleştirecek bir öğrencinin yapması gerekenlerden biri değildir?

A) Bir kanıtı kullanma ya da referansa dayanma

B) Sebep-sonuç ilişkisini belirleme

C) Farklı bakış açılarını açıklama

D) Karşılaştırma yapma

E) Sıra dışı bağlantılar kurma

69. Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda öğretici metinler önemli bir yer tutar.

Aşağıdakilerden hangisi öğretici metin türlerinden biri değildir?

A) Tezkire B) Seyahatname C) Mektup
D) Masal E) Günlük

70. Aşağıdakilerden hangisi Türk dili ve edebiyatı dersinde yaratıcı düşünce sergileyen bir öğrencinin özelliklerinden biri değildir?

A) Metinden genel bir mesaj çıkarır.

B) Verilen bilgiden hareketle metin oluşturur.

C) Son kısmı verilmiş bir metnin önceki bölümlerini tahmin eder.

D) Metnin nasıl gelişeceğini tahmin eder.

E) Düşüncelerini başkalarıyla tartışır.

71. YAĞMUR

Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Olur dembeden nevhager, nagmesâz
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Sokaklarda seylâbeler ağlaşır
Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır
Bulutlar karardıkça zerrata bir
Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir
Bürür bir soğuk gölge etrafı hep
Nümâyan olur gündüzün nısf-ı şeb
Söner şimdi, manzûr olurken demin
Heyulası karşımda bir âlemin
...
Küçük, pür heves gevherin katreler
Sokaklarda, damlarda pür ihtizaz
Olur muttasıl nevhager, nağmesâz
Sokaklarda, damlarda pür ihtizaz
Küçük, pür heves, gevherin katreler

Tevfik Fikret

Öğretim programına göre, bu şiir aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmek amacıyla kullanılmaz?

A) Şiirdeki kafiye, redif ses akışı gibi ahenk unsurlarının kavratılması
B) Aruz kalıbını buldurmaya yönelik çalışmalar yapılması
C) Şiirin ahenk ve şekil özelliklerinin içerikle ilişkisi üzerinde durulması
D) Şiirde görülen ve döneme özgü olan yeniliklerin örneklenmesi
E) Ahenk özelliklerinin içerikle bağlantısının kurulması

72. Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni sözlü anlatım etkinliği sırasında, öğrencilerine "Günümüzde şiir türünün romana göre gerilemesini önlemek için neler yapılmalıdır?" sorusunu yönelterek 20 dakika boyunca öğrencilerin görüş ve düşüncelerini söylemelerini ve bunları iki öğrencinin tahtaya yazmasını istemiştir. Daha sonra bu düşünceler sınıftaki tüm öğrencilerle birlikte değerlendirilmiştir.

Buna göre, öğretmenin kullandığı öğretim yöntem veya tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Beyin fırtınası B) Forum
C) Soru-cevap D) İstasyon
E) Örnek olay

73. Seda Öğretmen, 11. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersinde Tiyatro ünitesi işlendikten sonra öğrencilerine bir pandomim etkinliği yaptırmıştır. Buna göre, her öğrenciye ikişer dakika süre vermiş ve bu süre içinde, gündelik hayatlarında keyif aldıkları bir etkinliği pandomim şeklinde anlatmalarını istemiştir.

Buna göre, Seda Öğretmen'in yaptırdığı bu etkinlik çoklu zekâ alanlarından hangisiyle doğrudan ilgilidir?

A) Öze dönük B) Sosyal C) Dilsel
D) Müziksel E) Kinestetik

74. Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, İkinci Yeni şairlerinin fotoğraflarını ve bu şairlerin eserlerini içeren kartonlar hazırlayarak sınıfın çeşitli yerlerine asmıştır.

Türk dili ve edebiyatı öğretmeninin yaptığı bu çalışma aşağıdaki program türlerinden hangisinin kapsamına girer?

A) Kübik B) İşlevsel C) Resmî
D) Ekstra E) İhmal edilen

75. **Çoktan seçmeli sınavların aşağıda verilen özelliklerinden hangisi öğrencilerin çoktan seçmeli sınavlara daha az hazırlanmasına yol açmaz?**

A) Şans başarısının daha yüksek olması
B) Güvenilirlik ve geçerliğin yüksek olması
C) Ayrıntılı cevap yazmayı gerektirmemesi
D) Sınav sırasında daha kolay kopya çekilebilmesi
E) Cevabın seçeneklerde yazması nedeniyle hatırlamanın kolay olması

TESTİ BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

1. Cümlede geçen *"erser"* sözcüğündeki *-ser* eki Orhon Türkçesinde zarf-fiil eki olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle doğru seçenek A'dır. "Urtum" sözcüğü bilinen geçmiş zamanla çekimlenmiştir. "Sabım" sözcüğünde teklik I. şahıs iyelik eki bulunmaktadır. "Taşka" sözcüğünde verme-bulunma durumu eki yer almaktadır. Dudak uyumuna aykırı sözcük de "bengü"dür.

Cevap A

2. Öncülde verilen parçanın Türkiye Türkçesine çevirisi şöyledir: Türk milleti tok (ve) aksisin, acıkacağını düşünmezsin. Öyle olduğun için (seni) beslemiş kağanının sözünü almadan (dinlemeden) her yere gittin, hep oralarda tükendin, zayıfladın. Orada sağ kalmış olanları(nız) her yönde mavolarak ölerek yürür idin(iz).

Köktürkçede iyelik kökenli kişi ekleri, belirli geçmiş zaman ve -sIk'lı gelecek zaman çekiminde kullanılır. Geniş-şimdiki zaman ve gelecek zaman çekiminde zamir kökenli kişi ekleri kullanılır. Parçadaki "ömez sen (düşünmezsin)" sözcüğü bu duruma örnek gösterilebilir.

Cevap D

3. C seçeneği "Türk halkı, demir kapıya, Tensioğlu denilen dağa ulaşmış idi." anlamındadır. Aytıgma >ayt-ıgma sıfat-fiil eki almıştır. Bu cümlede yalnızca bir eylemsi olduğu için doğru seçenek C'dir. A seçeneği "Sağlam inançlı olmayınca iyileştirilemez." anlamındadır. Bolmakınça >bolma-kınça, onarkalı > onar-kalı sözcükleri zarf-fiil eki almıştır. B seçeneği "Mızrak batımı karı söküp Kögmen yaylağına doğru yürüyüp Kırgız milletini mahvettim." anlamındadır. Sök-üpen, yorı-p sözcükleri zarf-fiil eki almıştır. D seçeneği "Türk halkı tahta oturttuğu hakanını kaybedivermiş." anlamındadır. Kaganladuk >kaganla-duk sıfat-fiil eki ve yitirü > yitir-ü zarf-fiil ekini almıştır. E seçeneği "Gelişmiş, ilerlemiş iyi devletine kendin ihanet ettin." anlamındadır. Ermiş >er-miş, barmış >bar-mış sözcükleri sıfat-fiil eki almıştır.

Cevap C

4. Altı çizili sözcüğün ek-kök ayrımı şöyledir:

menıiz	+	e	+	t-		ü
isim kökü		i.f.y.e.		f.f.y.e.		zarf-fiil eki

Buna göre D seçeneğindeki sıralama doğrudur.

Cevap D

5. Parçanın Türkiye Türçesine çevirisi şöyledir: Dört taraftaki halkı hep kendime tâbi ettim, (halkımı) düşmansız hâle getirdim, (bu halklar) hep bana bağımlı oldu. Buna göre 'bulunḍakı" sıfat, "bodunug" isim, "koop" zarf, "maŋa" zamirdir.

Cevap A

6. Parçada sözü edilen jataka/çatik *Altı Dişli Fil* adlı eserdir. Bu hikâye, Bhadra'nın Altı Dişli Fil'i diğer eşinden kıskanması ile başlar. Kraliçe'nin kıskançlığından kaynaklanan intikam arzusunu yerine getirmek amacıyla yeni bir bedende doğmak için dua etmesi, bir prenses olarak yeniden doğması, evlenip kraliçe olması şeklinde devam eden hikâye, Bhadra'nın Altı Dişli Fil'den intikam almasıyla sonlanır.

Cevap C

7. Türkiye Türkçesine çevirisi, "Oğlu, annesine ve babasına öfkelenip kaçıp gitmiş. Tekrar düşünmüş ve gelmiş. Annemin öğüdünü alayım, babamın sözünü dinleyeyim deyip gelmiş, der. Şöyle biliiz ki bu iyidir." olan bu parçada "vasıta eki" alan bir sözcük yoktur.

- İyelik eki alan sözcükler: oglı, öginte, kaŋınta, ögüm, ötin, kaŋım, sabın.
- Emir kipiyle çekimlenen sözcükler: alayın, tıŋlayın, bilinler.
- Belirtme eki alan sözcükler: ötin (öğüdünü), sabın (sözünü).
- Zarf-fiil eki alan sözcükler: öbkelepen, tezipen, tip.

Cevap B

Diğer sayfaya geçiniz.

8. E seçeneğindeki "oktagalı" sözcüğünün ekleri şöyledir:

_ok_	– _ta_	– _kalı_	: ok atarak
isim kökü	isimden fiil yapım eki	fiilden isim yapım eki (zarf-fiil)	

"Yaz (mevsimi) kış ile karşılaştı, birlikte erem (yiğitlik) yayını kurdu(lar). Asker/ordu tutup güreşti, ok atarak savaştı(lar)." anlamına gelen bu dörtlükte "bile" birliktelik anlamına gelen bir çekim edatıdır. (Çekim edatları, isimlerden sonra gelen ve bağlı bulunduğu isimle cümlenin diğer unsurları arasında zaman, mekân, sebep, benzerlik, birliktelik vb. bakımlardan çeşitli ilgiler kuran sözcüklerdir.) "erdem" sözcüğü, "+dem" isimden isim yapan eki; "yas + ı + n" sözcüğü, sırasıyla III. tekil iyelik eki ve belirtme eki almıştır. "tut-(u)p" sözcüğü zarf fiildir, tüm eylemsi ekleri yapım eki olduğu için de kelime gövde durumundadır.

Cevap E

9. Osman Nedim Tuna, Türkçe ile Sümerce arasında 168 ortak kelime olduğu, bu ortak kelimelerin de daha çok alışveriş sonucu olduğu görüşündedir. Ona göre bu alışverişin önemi zamanımızdan 5500 yıl önce Türkçenin var olduğunu göstermesi ve böylece "yaşayan dünya dilleri arasında en eski yazılı verilere sahip dilin" Türkçe olduğunu kanıtlamasıdır.

Cevap B

10. C seçeneğinde verilen dil özelliği her iki sahanın eserlerinde de görülen bir özelliktir. Diğer seçeneklerde verilen özellikler Memlük sahası eserlerinde tespit edilen, Harezm sahası eserlerinde görülmeyen özelliklerdir.

Cevap C

11. Verilen cümlenin yüklemi "tapışürdük" kelimesidir. "tap-" fiili "-ış" işteşlik ekini ve "-ür" oldurganlık ekini almıştır, her iki ek de fiilden fiil yapım ekidir. Ayrıca bu fiil, bilinen geçmiş zaman kip eki "-dü" ve çokluk birinci kişi eki "-k" almıştır. Yine yüklemdeki fiilde kalınlık-incelik (büyük ünlü) uyumu yoktur. Buna göre, verilen cümlenin yüklemi ile ilgili olarak A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Verilen cümlenin yüklemi geniş zamanın hikayesi biçiminde çekimlenmemiştir.

Cevap B

12. I, II, III ve IV cümlelerde altı çizili "n" eki iyelik ekinden sonra, durum ekinden önce gelen zamir n'si görevindedir. V. cümlede ise belirtme durum eki görevinde kullanılmıştır.

Cevap E

13. Patlamalı ünsüzlerin (b, c, ç, d, g, k, p, t) herhangi bir sebeple sızıcı ünsüze (f, ğ, h, j, s, ş, v, z) dönüşmesine sızıcılaşma, akıcı ünsüze (l, m, n, r, y) dönüşmesine akıcılaşma denir. A, B, D ve E seçeneklerindeki sözcüklerde sızıcılaşma ve akıcılaşma ses olayları (ET *adır-* > EAT *ayır-*, ET *okşa-* > EAT *ohşa-*, ET *neçe* > EAT *niçe*, ET *bar-* > EAT *var-*) görülmektedir. C seçeneğinde ötümlüleşme hadisesi (ET *körklüg* > EAT *görklü*) görülmektedir.

Cevap C

14. A, B, C ve D seçeneklerindeki altı çizili sözcükler zarf-fiil eki (*var-ıcagaz*, *gey-ince*, *gel-medin*, *çık-mazdan*) almışken E seçeneğindeki altı çizili sözcük sıfat-fiil eki (*işle-medük*) almıştır.

Cevap E

Diğer sayfaya geçiniz.

15. Türkiye Türkçesinde bir isim en fazla üç tane olmak üzere her çeşit isim çekim ekini alabilir. Birkaç kalıplaşmış yapı hariç aynı tür çekim ekini de birden fazla alamaz. Eklerin eklenme sıraları iki türlüdür:

I. İsim kök veya gövdesi + çokluk eki + iyelik eki + durum eki: söz + ler + imiz + e

II. İsim kök veya gövdesi + çokluk eki + iyelik eki + ilgi ekiz: Söz + ler + imiz + in

Cevap C

16. Parçada "bağlı bir cümle" bulunmamaktır.

"Psikologlara göre (zarf tümleci/edat tümleci) gülümsemek ya da surat asmak (özne) kişinin kalp sağlığını ya da vücut sıcaklığını (belirtili nesne) değiştirebilir (yüklem)." cümlesi dört ögeli ve birleşik yapılı, olumlu bir cümledir. "Bunun (tamlayan:zamir) sonucunda (tamlanan)" söz grubu tamlayanı zamir olan isim tamlamasıdır. "Surat asmak" ve "kaslarımızdan gelen uyarılar" söz grupları ise eylemsi gruplarıdır.

Cevap C

17. Sayı grubu, basamak sistemine göre sıralanmış sayı isimleri topluluğudur. Sayı grubunda sayılar sondan başa doğru büyür yani küçük sayı sonda bulunur. Bu nedenle parçada geçen "yüz bin" söz grubu, sayı grubu değil sıfat tamlamasıdır. Parçada geçen "iyi kötü" tekrar grubudur, "Maviye Hanım" unvan grubudur, "sohbeti tatlı" isnat grubudur, "kızları ve oğulları" bağlama grubudur.

Cevap B

18. Verilen cümlenin öge dizilişi şöyledir:

Bu yıl okullarımızda öğretimin Türkçe terimlerle yazılmış kitaplarla başlamış olmasını kültür hayatımız için mühim bir olay olarak kaydetmek / isterim. (Belirtisiz nesne / yüklem. Cümlede gizli özne vardır.)

Cevap B

19.

I. Savaş sahnelerini tasvir eden, kahramanlık konularını işleyen yiğitçe bir eda ile söylenen şiirlerdir. → Koçaklama

II. Mevlevilerde ilahi türünün karşılığı olan şiirlerdir. → Ayin

III. Kâinatın ve insanın Allah'tan çıkıp tekrar Allah'a döndüğünü anlatan şiirlerdir. → Devriye

IV. Semai ya da koşma nazım biçimiyle yazılan, konusu aşk ve sevgi olan lirik şiirlerdir. → Güzelleme

Taşlama, bir kişiyi yermek veya toplumdaki aksak yönleri eleştirmek için yazılan manzum eserlere verilen addır. Öncülde taşlamanın tanımı yer almamaktadır.

Cevap E

20. Konularına göre eşleştirildiğinde Köroğlu Hikâyesi dışarıda kalır. Köroğlu, kahramanlık hikâyelerindendir. Âşık Garip ve Emrah ile Selvihan aşk hikâyelerindendir. Kesikbaş ve Battalgazi hikâyeleri, dini-sosyal-ahlaki hikâyelerdendir. Bazı halk hikâyelerinin konularına göre tasnifi şöyledir:

a) Kahramanlık hikâyeleri: Köroğlu Hikâyesi, Celali Bey ve Mehmet Bey, Kırmanşah, Eşref Bey hikâyeleri.

b) Dinî-destani hikâyeler: Hz. Ali Cenkleri, Hamzanâme, Battal Gazi, Ebu Müslim Cenkleri.

c) Dinî-sosyal-ahlaki hikâyeler: Kesikbaş Hikâyesi, Geyik Hikâyesi, Güvercin Hikâyesi, Deve Hikâyesi, Ejderha Hikâyesi, Baykuş Hikâyesi, Hatun Hikâyesi, Muhammed Destanı, İbrahim Destanı, Muhammed Hanefi Cengi, İbrahim Edhem Destanı.

d) Aşk hikâyeleri: Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin, Âşık Garip, Emrah ile Selvihan.

e) Serkuşteler (kısa hikâyeler): Ali Şir Hikâyesi, Gündeşlioğlu Hikâyesi, Namuslu Kız Hikâyesi, Kerem Bey Hikâyesi, Mihrali Bey Hikâyesi.

Cevap C

Diğer sayfaya geçiniz.

21. Karacaoğlan ve Âşık Ömer XVII. yüzyıl halk şairlerindendir. Âşık Şenlik ve Erzurumlu Emrah ise XIX. yüzyıl halk şairlerindendir. Öncülde bahsedilen şair, Bayburtlu Zihni'dir. Zihni, Rus istilasından sonra Bayburt'a döndüğü zaman yazdığı manzumesinde, harabeye dönmüş ana yurdunun elemlerini ve acılarını inleyerek samimi bir şekilde anlatır: "Vardım ki yurdundan ayağ göçürmüş/Yavru gitmiş ıssız kalmış otağı/Camlar şikest olmuş meyler dökülmüş/Sakiler meclisten çekmiş ayağı". Bu şiirin bestesiyle bugün hâlen icra edilmektedir.

Cevap B

22. Dörtlüğün nazım türü taşlamadır. Taşlama, bir kişiyi yermek veya toplumdaki aksak yönleri eleştirmek için yazılan manzum eserlere verilen addır. Taşlamalar, semai ve koşma nazım biçimiyle yazılır.

Cevap B

23. Epik destanlarla ilgili olarak A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Epik destanlarda, anlatılanlar kutsal kabul edilmez ve ritüel hâlinde tekrarlanmaz; bu durum, mitlerin özelliğidir.

Cevap B

24. *Şecere-i Terakime* (Ebulgazi Bahadır Han), bazı Türk destanlarını içermektedir. *Âşıkpaşazade Tarihi* (Âşıkpaşazade), bir Oğuzname'dir ve Osman Bey'e atfedilen bir rüya içermektedir, bu durum eserin, eski Türk inancındaki "ağaç ve rüya motiflerini" yansıttığını göstermektedir. *Codex Cumanicus*, Kıpçak Türkçesi Dönemi eseridir ve ilk bilmece örneklerini içermektedir. *Saltukname* (Ebu'l-Hayr-ı Rumî), bazı Nasrettin Hoca fıkralarını ve Sarı Saltuk'un efsanevi hayatını içermektedir. Buna göre, bu eserler Türk halk edebiyatının yazılı kaynakları arasındadır. *Mirkâtü'l-Edeb* ise Ahmedî'ye ait Arapça-Farsça manzum bir lügattir, Türk halk edebiyatının yazılı kaynakları arasında sayılamaz.

Cevap A

25. Halk anlatılarının ortak ilkeler etrafında şekillendiğini düşünen Axel Olrik, 1909 yılında *Halk Anlatılarının Epik Yasaları* adlı eserini yayımlamıştır. Öncüldeki parçada verilen örnek "Yineleme Kuralı" ile ilgilidir. Axel Olrik'e göre, "Halk anlatıları ayrıntılara inme tekniğinden yoksun olduğu için geleneksel sözlü edebiyatın konuya önem kazandırmada tek yolu yinelemedir. Yineleme anlatıda bazen gerilimi arttırıcı bazen de basittir. Önemli olan yineleme olmadan anlatının tam olarak kendi biçimini kazanamayacağıdır. Yinelemeler genel olarak üç sayısına bağlıdır. Ancak yedi, on iki ve bazen başka sayılarla yapılan yinelemelere de halk anlatılarında rastlanmaktadır."

Cevap E

26. Türk seyirlik oyunları (geleneksel Türk tiyatrosu) ile ilgili olarak A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Oyunlar sadece halka hitap etmemiştir, özellikle XIX. yüzyıldan itibaren saray içinde de bu oyunlar icra edilmiştir.

Cevap C

27. Köy gerçeklerini, köy insanının günlük yaşantılarını, acılarını, insan sevgisini, toprak sevgisini, tabiat aşkını içeren şiirler söyleyen, *Sazımdan Sesler, Dostlar Beni Hatırlasın* adlı eserlerin sahibi olan sanatçı Âşık Veysel'dir.

Cevap C

28. Genellikle masallarının bünyesinde özel vazifelere ve şekle sahip ses ve sözcük tekrarlarının ahengine dayalı kalıplaşmış ifadelere formel/kalıp söz denir. Formeller, masal dışında geleneksel tiyatrolarda, halk hikâyelerinde de bulunabilir.

Cevap C

29. A seçeneği ilahidir, ilahiler Tanrı'yı övmek, ona yalvarmak için yazılır. B seçeneği "nefes"tir, nefesler Alevi-Bektaşi tarikatının inanışlarını dile getirir. C seçeneği "nutuk"tur, nutuklar tarikata yeni giren mürşidlere adap erkân öğretmek amacıyla yazılır. E seçeneği "devriye"dir, devriyeler yaradılışın kaynağını, nereden gelip nereye gittiğimizi anlatmak için yazılır. D seçeneğindeki dörtlük ise "güzelleme"dir. Güzelleme âşık edebiyatı nazım türlerinden biridir.

Cevap D

30. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudur. Vezn-i aher ile ilgili verilen bilgiler yanlıştır. Vezn-i âher, aruz ölçüsünün "müstef'ilâtün müstef'ilâtün müstef'ilâtün müstef'ilâtün" kalıbıyla düzenlenir.

Cevap E

31. Verilen parça EAT'nin dil özelliklerini göstermektedir, bu yüzden *Nehcü'l-Ferâdîs*'ten alınmış olamaz. *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde "deniz" ile ilgili mitolojik anlatımlar yoktur. *Danişmentname*, Malatya Beyi Ahmet Gazi'nin hayatı etrafında şekillenen olayları işler. Parça, *Saltuknâme*'den alınmıştır. Parçada geçen "Server", Sarı Saltuk'un lakaplarındandır, "Ankâbil" onun atının adıdır. *Saltuknâme*'de denizle ilgili pek çok anlatı yer almaktadır.

Cevap A

32. "Kurt (böri, gök böri)" Türk mitolojisinin en önemli motiflerinden biridir ve "Bozkurt, Türeyiş, Oğuz Kağan, Ergenekon" gibi pek çok destanın yanında *Kutadgu Bilig, Dede Korkut Hikâyeleri* gibi eserlerde de geçmektedir. Köktürklerin Bozkurt destanında ve Uygurların Türeyiş destanında yaratılış-doğuş bağlamında ele alınmıştır.

Cavap B

33. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen beyitlerin aruz kalıbı "fe'ilâtün (fâ'ilâtün) fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün (fa'lün)"dür.

C seçeneğinde verilen beytin aruz kalıbı,

"mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün"dür ve beytin taktii şöyledir:

ruh-zâr-la-run-zül-fü-ni-çün-et-di-şi-kâ-yet
– –/• – – •/• – – •/• – –

Bir-di-ni-ka-ra-dur-ki-e-der-şem-se-i-bâ-det
– • –/• – – •/• – – •/• – –

Buna göre "ruh**zâr**" kelimesinde med, "zül**fün** için" kelimeleri arasında vasl, "di**ni**, ka**ra**" kelimelerinde imale yapılmalıdır.

Cevap C

34. Soruda şiirin tamamının alındığı ifade edilmiştir. İki beyitten oluşan ve ilk beyti kafiyeli olmayan bu şiirde mahlas kullanılmamıştır. O hâlde sorulan nazım biçimi "kıt'a"dır. Kıtalarda anlam bütünlüğü bulunur, en az iki beyitten oluşur. İki beyitten uzun kıtalara "kıt'a-i kebire" denir. "Miyan" ise şarkı türünde yazılmış şiirlerde anlam bakımından güçlü dizelere verilen addır.

Cevap C

35. Bir gazelin yek-âvaz veya yek-ahenk olduğunu anlamak için gazelin tamamı görülmelidir çünkü aynı ahenkte veya aynı konuda yazılıp yazılmadığı ancak böyle anlaşılabilir. Mutavvel gazel olmanın şartı, 15 beyitten uzun olmasıdır. Verilen beyitlerden bu da anlaşılamaz. Akis, dize içerisinde sözleri ters çevirerek söylemektir, bu beyitlerde akis yoktur. "Zü'l-metali" birden fazla musarra beytin aynı gazel içinde bulunmasıdır. Redd-i matla ise matla beytinde bulunan bir mısranın maktada tekrar edilmesi sonucu oluşur. Bu örnekte de matladaki beyit maktada tekrarlanmıştır ve redd-i matla oluşmuştur.

Cevap B

36. İçinde 84 şairin 397 şiiri olan ve şiirlerin kafiye düzenine göre sıralandığı *Mecmuatü'n-Nezâir*, Ömer bin Mezid tarafından 1436'da kaleme alınmıştır.

Cevap E

37. "Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün" kalıbı şu şekilde de kullanılabilir: "fâ'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fa'lün". Kalıbın bu özelliği dikkate alındığında, A seçeneğinde verilen bilginin doğru olduğu görülür. "Kirpik" dikene benzetilerek teşbih; kirpiğin, ayağı yaralayacağı iddia edilerek mübalağa yapılmıştır. "ayaguna" sözcüğünde iki imale olduğu görülmektedir. Beyitte sevgilinin vefasızlığından değil narinliğinden bahsedilmektedir.

Cevap E

38. *Hilye-i Enbiyâ* ve *Edirne Şehrengizi* adlı eserleri en önemli ipuçlarıdır. Bunlar dışında, "XVII. yüzyıl şairi olması, sebkihindi üslubunu benimsemesi ve bir Mevlevi şeyhi olması" gibi ifadeler sözü geçen şairin Neşâtî olduğunu gösterir.

Cevap D

39. Ferhad ü Şirin ve Leyla vü Mecnun edebiyatımızda sıkça işlenen aşk hikâyeleridir. Atâyî bu beyitte bu hikâyelerin tekrarlana tekrarlana eskidiğine işaret ederek şairlerin yeni ve farklı konular bulması gerektiğini vurgulamıştır. Beytin yazılış amacı Ferhat ile Kays'ın aşk hikâyelerinin eskidiğini belirtmekten ziyade eskiyen konulardan uzaklaşılarak şiirin özgün konularla oluşturulması gerekliliğini vurgulamaktır.

Cevap D

40. "Eşcâr-ı bâğ"ın hırka giymesi ve umması teşhise örnektir ve bu teşhisten dolayı kapalı istiare de oluşur. "Bâğ, çemen, çınâr" sözleri arasında tenasüp vardır. "Altın" sözünde açık istiare vardır. Bu durum şöyle oluşmuştur: altın gibi sarı yapraklar. Sorudaki beyitte kendisine benzetilen altındır, (Beyitte sonbaharın gelmiş olması anlatılmaktadır ve sonbahar gelince sararan yapraklar altına benzetilmiştir), dolayısıyla sadece kendisine benzetilen kullanılarak açık istiare yapılmıştır. Dizelerde leff ü neşr yoktur.

Cevap E

41. Verilen beyit, "Merhamet edip âşığını, mahşer günü (cehennem ateşinde) yakmasınlar. (Zira) o, bu dünyada ayrılık gamına esir olmuştur." anlamındadır.

Buna göre şair, ayrılık acısıyla cehennem azabını eş tutmuştur.

Cevap A

42. Klasik bir kaside genellikle şu bölümlerden oluşur:

1. **Nesib (Teşbib):** Giriş bölümüdür. Kasidenin tasvir bölümüdür. Burada, asıl konuya geçilmeden önce ramazan, bayram, bahar, yaz, savaş gibi konular ele alınır.
2. **Girizgâh:** Kasidenin ikinci bölümüdür. Asıl konuya giriş için uygun bir ortam hazırlama yani giriş bölümüdür.
3. **Medhiye:** Bu bölümde şair kimi övecekse onun yüceliklerini, başarılarını, erdemlerini anlatır.
4. **Fahriye:** Şair bu bölümde kendini ve şiirini över. Bu bölüm her kasidede bulunmayabilir.
5. **Tegazzül:** Kasidedeki yeknesaklığı kırmak için kasidenin içinde, aynı ölçü ve uyakla yazılan gazeldir. Bu bölüm her kasidede bulunmayabilir.
6. **Dua:** En son bölümdür. Burada, övülen, kendisi için kaside yazılan kişi için dua edilir.

Tevhid ise bir kaside bölümü değildir, Allah'ın varlığını, birliğini anlatan şiirlere verilen addır. Bu tür şiirler genellikle kaside nazım şekliyle yazılır.

Cevap A

43. Bâkî, Sokullu Mehmet Paşa'nın emriyle Arapçadan *Meâlimü'l-Yakîn* adlı siyeri çevirmiştir. Veysî, *Dürretü't-Tâc* adlı siyeri hazırlamıştır (Bu siyer Hz. Muhammed'in hayatını Bedir Savaşı'na kadar anlatmaktadır, Veysî bu eseri tamamlayamadan ölünce eser Nâbî tarafından tamamlanmıştır.) Erzurumlu Kadı Darîr ise ilk siyer çevirisini yapan kişidir. Süleyman Çelebi, *Vesiletü'n-Necât* adlı siyeri yazmıştır. Fuzûlî'nin telif ya da tercüme bir siyeri yoktur.

Cevap A

44. Divan şiirinin en büyük kaside ustası, övgü ve yergi şairi olarak tanınan sanatçı Nef'î'dir. Bir Türkçe bir de Farsça divanının dışında, kasidelerini topladığı *Sihâm-ı Kazâ* adlı eseri vardır.

Cevap D

45. Verilen beytin dil içi çevirisi şöyledir: Dudaklarının sırrını anlayıp belinden haber verdim. Muhibbî'nin bu idrakini gören onu alkışlar (ona aferin der).

Buna göre, şairin aferin almasının nedeni "sevgilisinin güzelliğini anlatabilmesi"dir.

Cevap E

46. Verilen beytin dil içi çevirisi şöyledir: Beyim güzel yüzüne gönülden âşığım âşık. Öldürsen de diriltsen de seviyorum, elimde değil.

Buna göre, altı çizili ihtiyar sözü "elimde değil, başka seçeneğim yok" anlamındadır. (ihtiyâr kelimesinin sözlük anlamları: 1. Seçme, seçilme. 2. Katlanma. 3. Kendi arzusuyla hareket etme. 4. Yaşlı)

Cevap C

47. Seçeneklerde verilen *Vuslat* ve *Afife Anjelik* Recaizade Mahmut'a aittir. *Akif Bey* ve *Gülnihal* Namık Kemal'e aittir. Abdülhak Hamit'in nazım-nesir karışık yazdığı eser, *Finten*'dir. Finten, sosyeteye girmek isteyen, yasak aşklar yaşayan oldukça hırslı ve kurnaz bir kadındır. Nasıl Lady Macbeth, Lord Macbeth'i kullanıyorsa Finten de Davalaciro'yu kullanır. Ayrıca Finten de Lady Macbeth gibi hayaletler görüp uykusunda gezer. İki kadın arasındaki en önemli benzerlik, hırsları ve yükselme tutkularının uç noktalarda olmasıdır.

Cevap A

48. Verilen şiir parçası Mehmet Akif Ersoy'un *Seyfi Baba* adlı eserinden alınmıştır. Şiirde bir olay anlatılmıştır ve karşılıklı konuşmalar yer almaktadır. Buna göre, verilen şiir parçası bir manzum hikâye örneğidir.

Cevap A

49. Tanzimat Dönemi'nde roman, her alanda köklü değişimler öneren bir propaganda ve eğitim aracı olarak kullanılmıştır, sanatçılar bu amaçla çeşitli roman karakterleri yaratmıştır. Bihruz Bey (*Araba Sevdası*), Felatun Bey (*Felatun Bey'le Rakım Efendi*), Mansur (*Turfanda mı Turfa mı*), Talat Bey (*Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*) bu amaçla yaratılmış roman karakterleridir. Müştak Bey ise bir roman karakteri değildir, Şinasi'nin *Şair Evlenmesi* adlı tiyatro eserinin karakteridir.

Cevap B

50. Terzarima, sone gibi Batı edebiyatına ait yeni nazım biçimleri Servetifünun ve Fecriati şairleri tarafından kullanılmıştır. Tanzimat edebiyatı döneminde ise şairler, divan edebiyatı nazım biçimlerine bağlı kalmıştır.

Cevap D

51. Parçaya göre, Halit Ziya'nın eserlerine tesir eden edebî akım natüralizmdir. Natüralist yazarlardan E. Zola, "Biz insanın sade ruhunu değil, fizyolojisini de göz önünde bulundurmaya mecburuz." der. Bihter de bu romanın sonunda mizacının annesinden miras kaldığının farkına varır.

Cevap C

52. Yazarın ahlak ve toplum değerlerini eleştirdiği, konusu İstanbul'da geçen romanı *Sodom* ve *Gomore*'dir.

Cevap B

53. Verilen dizeler II. Yeni hareketinin tesiriyle yazılmıştır. II. Yeniciler, şiirde hayal gücüne ve duyguya ağırlık verip bireyin yalnızlığı, sıkıntıları, çevreye uyumsuzlukları gibi temaları işlemişlerdir. Söylemek istediklerini soyut bir dille anlatıp duyguyu hissettirmeyi amaçlamışlardır. Ortak özellikleri: Dilin alışılmış kalıplarını yıkmak, söz dizimini zorlamak, değiştirmek ya da bozmaktır. B, C ve E seçenekleri olamaz çünkü bu gruplar şiirin ahenk unsurlarına bağlı kalarak şiir yazmıştır. Garip şiirinde ise herhangi bir anlam kapalılığı, yoğun anlatımlı ifadeler bulunmaz.

Cevap A

54. Recaizade Mahmut Ekrem ve Ziya Paşa Batılı anlayışı benimsemiş sanatçılar olduğu için bu iki seçenek doğru olamaz. Ahmet Hikmet Müftüoğlu ise Millî Edebiyat Dönemi'nin bir yazarıdır ve verilen eseri bir makale değil hikâyedir. Muallim Naci (1850-1893) akla gelen ilk isim olmakla birlikte bu tartışmanın hararetlendiği sırada hayatta değildir. Bu makaleyi yazan ve "Dekadan" tartışmasını açan Ahmet Mithat Efendi'dir.

Cevap E

55. Öykülerini klasik olay öyküsü tarzında değil durum öyküsü tarzında yazan ve bunlarda "sokaktaki insan"ı konu eden sanatçı Memduh Şevket Esendal'dır. *Vassaf Bey, Ayaşlı ve Kiracıları* romanları ona aittir.

Cevap D

56. "Mebrure, Behiç, Fahri" *Sözde Kızlar* adlı romanının karakterleridir. "Neriman, Macit, Şinasi" *Fatih-Harbiye*'nin, "Vedia, Orhan, Rüştü" *Biz İnsanlar*'ın, "Meral, Samim, Besim" *Yalnızız* romanının karakterleridir. "Nüran, Mümtaz, Suat" ise Peyami Safa'ya ait bir romanın değil, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* adlı romanının karakterleridir.

Cevap D

57. "Üst kurmaca, metinler arasılık, parodi, pastiş, bilinç akışı" gibi unsurlar postmodern romanların özellikleridir, bir eseri bu yönlerden değerlendirmek de postmodernist eleştirinin yöntemleri arasındadır.

Cevap B

58. 1928'de çıkan kitabın ön sözünde poetikalarını açıklayan, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebî topluluğu Yedi Meşaleciler'dir.

Cevap C

Diğer sayfaya geçiniz.

59. *Cengiz Han'ın Bisikleti, Karayar Köprüsü, Ayı Masalı* gibi tiyatrolar Refik Erduran'a aittir. Sanatçı, eserlerinde orta sınıftan insanları ve kendini toplumsal gerçeklerden soyutlamış aydınları kimi zaman alaycı ve duygusal dille ele alan sanatçı, toplumsal bozuklukları canlı bir anlatımla dile getirmiştir.

Cevap A

60. Verilen parçada geçen "Şiirlerinde olsun, denemelerinde olsun "aksayan"a yönelen, "aksayan"ın derinliklerinde saklı nedenleri, nedenlerin önemini bulup çıkarma işine kendini adayan bir sanatçıdır." ifadesi bizim için en önemli ipucudur çünkü parçada bir şair ve denemeciden söz edilmektedir. Seçeneklerde geçen Suut Kemal Yetkin şair değildir, sadece deneme yazmıştır. Turgut Uyar, Fazıl Hüsnü Dağlarca ise şairdir, deneme yazmamıştır. Buna göre, parçada sözü edilen sanatçı Salah Birsel'dir.

Cevap E

61. Metni anlama ve çözümleme aşamasında öncelikle metin, öğrenciler veya öğretmen tarafından yüksek sesle okunur. Metinde geçen bilinmeyen kelime ve söz gruplarının anlamları belirlenir. Daha sonra metnin anlamını (metindeki duygu, düşünce, bilgi, olay, durumlar, kişiler, mekânlar vb.) kavratmaya yönelik çalışmalar yapılır. Bu çalışmalarda daha çok soru-cevap yöntemi kullanılır. Soruların bir kısmı metni oluşturan birimleri (paragraf, diyalog, dörtlük vb.), bir kısmı da metnin bütününü anlamlandırmaya yönelik olmalıdır.

Cevap B

62. Yazma eğitiminde geri bildirim verilirken düşünce akışı, tutarlılığı, organizasyonu gibi metnin büyük yapısını ilgilendiren konulara öncelik verilir. Daha sonra anlatım bozukluğu, kelime tercihleri gibi hususlar ile yazım, noktalama, okunaklılık, sayfa yapısı gibi mekanik unsurlara ilişkin düzeltmelere yönelik geri bildirimler verilir.

Cevap A

63. Öğrenciler şiirlerdeki ses ve anlam ilişkilerini sağlıklı bir şekilde algılarsa şiirlerin duygu dünyasına girerek doğru çözümlemeler yapabilirler. Geleneksel şiir öğretiminde sadece açıklamaların, yorumlamaların yaptırılması ve edebî sanatların bulundurulması, kelime ve kelime birliktelikleriniin, mısraların açıklanması söz konusuydu. Fakat öğrencilerin şiirleri severek anlamaları için yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak fonetik-semantik ilişkili öğretimde öğrenciler sesin ve ses değerlerinin şiirin ritmine, musikisine ve anlamına yapmış olduğu katkıları anlamakta, kavramakta ve böylece şiiri duyuları ile bütünleştirerek şiiri benimsemekte ve sevmektedirler.

Cevap B

64. Liseyi bitiren öğrencilerin Türkçe ile sanat eseri ortaya koyabilmesi, öncelikle yaratıcı düşünceyle ilgilidir. Yaratıcı düşüncede yeni bir ürün ortaya çıkartmak önemlidir. Lise öğrencilerinin de yeni bir ürün (sanat eseri) ortaya çıkartabilecekleri ifade edilmiştir.

Cevap A

65. 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nda yazım ve noktalama konuları doğrudan bir konu anlatımı veya ünite başlığı olarak yer almamış, bunun yerine "tüm sınıf düzeylerinde, ünitelere metin üstünde uygulama şeklinde eklenmiştir."

Cevap D

66. Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre şiirler, manzumeler ve mensur şiirler coşku ve heyecanı dile getiren metinlerdendir. Mesneviler ise olay çevresinde gelişen metinlerdir.

Cevap E

67. Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Ömer Bey, Millî Mücadele'yi anlatan iki roman seçmiştir: *Yaban, Sodom ve Gomore.* Konu ve tür birlikteliğinin olduğu iki farklı metnin okunması, benzerlerinden yararlanma olarak değerlendirilir.

Cevap B

68. Genel anlamda eleştirel düşüncenin, özel anlamda ise eleştirel okumanın özellikleri şöyle sıralanabilir: Bir kanıtı kullanma ya da referansa dayanma, sebep-sonuç ilişkisini belirleme, ilkeleri türetme, genelleme yapma, farklı bakış açılarını açıklama, kararları sorgulama, sınıflama yapma, değerlendirme (ölçüt belirleme), karşılaştırma yapma vb. Sıra dışı bağlantılar kurma ise yaratıcı düşüncenin ya da yaratıcı okumanın özelliklerindendir. Çünkü bir yenilik vardır. Yenilik ise sadece yaratıcı düşüncede vardır.

Cevap E

69. Masallar, öyküleyici edebî metinlerdendir. Tezkire, seyahatname, mektup ve günlük ise öğretici metinlerdendir.

Cevap D

70. Yaratıcı düşüncede yenilik ve orijinallik vardır. Bu nedenle A, B, C ve D seçeneklerinde geçen "tahmin etme, mesaj çıkarma ve metni oluşturma" yaratıcı düşüncenin özelliklerindendir. E seçeneğindeki "Düşüncelerini başkalarıyla tartışır." ifadesi ise paylaşmaya yönelik olduğu için iletişim becerisiyle ilgilidir.

Cevap E

71. Öncüldeki şiir A, C, D ve E seçeneklerinde verilen kazanımların gerçekleştirilmesi için kullanılabilir. Verilen şiir aruzla yazılmıştır fakat öğretim programında aruz kalıplarının buldurulması önerilmemektedir. Programda yer alan yönerge şu şekildedir: "Hece ölçüsünde hece sayısı eşitliğinin, aruz ölçüsünde hecelerin açık-kapalı (uzun-kısa) oluşunun esas alındığı üzerinde durulur. Ancak aruz kalıplarına ve şiirde aruz ölçüsünü buldurmaya yönelik çalışmalara yer verilmez."

Cevap B

72. Öncülde verilen parçada öğretmen (lider) tarafından önce bir problem sunulmuş ve tahtaya yazılmıştır. Ardından, öğrenciler belirlenen sürede görüşlerini belirtmiş ve daha sonra bu görüşler değerlendirilmiştir. Bu durum, beyin fırtınası yöntem veya tekniğinin uygulanma yoludur.

Cevap A

73. Parçadaki etkinlikte bir pandomim yani eylemlerin sadece jest ve mimiklerle anlatıldığı sözsüz tiyatro söz konusudur. Bu durum kinestetik zekâ ile doğrudan ilgilidir. Kinestetik zekâda, duygu ve düşüncelerin aktarımında beden etkin bir biçimde kullanılır. Taklit yeteneği oldukça güçlüdür. Söylenenlerden çok yapılanlar hatırlanır.

Cevap E

74. Verilen parçada sözü edilen çalışmada öğretmen, resmî programda yazmayan bir etkinliği planlı şekilde uygulamıştır. Bu durum "ekstra program"la ilgilidir.

Cevap D

75. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler, öğrencilerin çoktan seçmeli sınavlara daha az hazırlanmasının nedenleri arasında sayılabilir. Çoktan seçmeli sınavların güvenilirlik ve geçerliğinin yüksek olması, öğrencilerin bu sınavlara daha az hazırlanmasını etkilemez.

Cevap B